

Startside> Lovgivning og retspraksis> National lovgivning

Den originale sprogudgave af denne side [lv](#) er blevet ændret for nylig. Den sprogudgave, du kigger på nu, er i øjeblikket ved at blive oversat af vores oversættere.

lettisk

Swipe to change

National lovgivning

Letland

Denne side indeholder oplysninger om retssystemet i Letland.

Der findes ingen officiel oversættelse af den sprogudgave, du ser.

Her kan du få adgang til en maskinoversat udgave af indholdet. Vær opmærksom på, at oversættelsen kun tjener til at give læseren en kontekst. Indehaveren af siden påtager sig intet som helst ansvar for kvaliteten af den maskinoversatte tekst.

-----dansk-----bulgarskspansk tjekkisk tskystisk græsk engelsk fransk kroatisks italiensk litauisk ungarsk maltesisk nederlandsk polsk portugisisk rumænsk slovakisk slovensk finsk svensk

Retskilder

Letland har et kontinentalt europæisk retssystem. Den væsentligste retskilde er nedskrevne lovbestemmelser.

Loggivning

Forholdet mellem offentligretlige organer og den enkelte borger eller andre rettighedshavere reguleres af lovbestemmelser (*ārējie normatīvie akti*).

Typer lovbestemmelser og deres plads i landets retsorden:

Letlands forfatning

love vedtaget af parlamentet

forskrifter udstedt af ministerierne

forskrifter udstedt af Letlands nationalbank, kommissionen for finans- og kapitalmarkederne og kommissionen for offentlig forsyningsvirksomhed (i den lettiske retsorden har disse samme status som forskrifter udstedt af ministerierne)

bindende kommunale forskrifter.

EU-retsakter anvendes i overensstemmelse med deres placering i hierarkiet af retsakter. Myndighederne og domstolene skal, når de anvender EU-retlige bestemmelser, også tage hensyn til EU-Domstolens praksis.

Internationale retsakter skal uanset kilden hertil anvendes i overensstemmelse med deres plads i hierarkiet af retsakter. Hvis en bestemmelse i en international retsakt og en national lettisk retsakt med samme retskraft er modstridende, finder bestemmelsen i den internationale retsakt anvendelse.

Love og forskrifter udstedt af ministerierne er bindende i hele Letland, og manglende kendskab til loven er ikke straffrihedsgrund. Manglende kendskab til love og forskrifter fritager ikke nogen fra deres pligt til at overholde disse.

Bindende kommunale forskrifter er bindende for alle privatpersoner og juridiske personer i det pågældende administrative område.

Organer, som er berettiget til at udstede retsakter, er:

det lettiske folk, som led i udøvelsen af dets lovgivningsbeføjelser (en tiendedel af alle vælgere kan fremsætte lovforslag for parlamentet. Befolkningen kan også deltage i folkeafstemninger)

Saeima (parlamentet) har beføjelse til at vedtage lovgivning

Ministerierne kan udstede forskrifter med hjemmel i lov

Letlands nationalbank, kommissionen for finans- og kapitalmarkederne og kommissionen for offentlig forsyningsvirksomhed kan udstede forskrifter med hjemmel i lov

lokale myndigheder kan udstede forskrifter med hjemmel i lov.

Interne retsforskrifter

En intern retsforskrift (*iekšējie normatīvie akti*) udstedes af et offentligretligt organ med det formål at fastlægge dens egne interne arbejdsprocedurer eller arbejdsprocedurer for en underordnet myndighed eller at afklare den nærmere fremgangsmåde ved anvendelsen af lovgivning på dennes ressortområde. Interne retsforskrifter er ikke bindende for privatpersoner. Hvis et organ træffer en afgørelse i forhold til en privatperson, kan den derfor ikke denne på en intern retsforskrift.

Af eksempler på interne retsforskrifter kan nævnes:

vedtægter (*nolikums*), der regulerer et organs interne opbygning og organisation

forretningsorden (*reglaments*): regulerer strukturen for organets enheder og deres arbejde

anbefalinger (*ieteikumi*): indfører procedurer for udøvelsen af de skønsmæssige beføjelser, der er fastsat ved lov eller interne retsforskrifter, således at der indføres en ensartet praksis ved behandlingen af sammenlignelige sager – i nogle situationer kan anbefalinger fraviges, hvis der er en god grund hertil

anvisninger (*instrukcija*): regulerer anvendelsen af almindelige retsforskrifter og almindelige retsprincipper

interne forvaltningsforskrifter (*iekšējie noteikumi*): fastlægger proceduren for vedtagelse af forvaltningsafgørelser, hvordan embedsmænd og andre medarbejdere skal udøve deres hverv, adfærdsregler, sikkerhed på arbejdspladsen og andre spørgsmål vedrørende det pågældende organs aktiviteter.

Alle typer interne retsforskrifter har samme retlige status. Hvis der opstår en konflikt mellem de forskellige interne regler, skal den højeste myndigheds regler følges.

Organer, som kan udstede interne retsforskrifter, er:

ministerierne

organer, der henhører under ministerierne

offentligretlige organers bestyrelser

en myndigheds øverste chef

Retskilder: klasser

Retskilderne kan inddeles i følgende klasser:

love og forskrifter (*normatīvie akti*): retsakter, der fastlægger, fuldbyrder, ændrer eller ophæver love. Love og forskrifter kan opdeles i almindelig lovgivning og interne retsforskrifter

almindelige retsprincipper: nedskrevne (i love og forskrifter) eller uskrevne generelle retsgrundsætninger, der regulerer den grundlæggende retsordens funktion i samfundet

sædvaneret: adfærdsnormer, der er udviklet i takt med deres faktiske anvendelse i et historisk perspektiv. Sædvaneretten anvendes i forbindelse med udvikling af rettigheder og fortolkning af lovens bestemmelser, hvis det pågældende spørgsmål ikke er reguleret ved lov eller en intern retsforskrift

retspraksis: retsafgørelser, der indeholder korrekt og værdifuld abstrakt juridisk vejledning, som domstolene kan anvende i deres præmisser i andre sager

retsvidenskab (*doktrīna*): akademiske afhandlinger om fortolkning af lovens bestemmelser, deres oprindelse og anvendelse. Retsvidenskaben anvendes i vidt omfang af domstolene og statsforvaltningen som led i begrundelsen for deres afgørelser.

Regelhierarki

Primære retskilder

Love og forskrifter: den retskilde, der er højest placeret i den nationale retsorden. De anvendes i overensstemmelse med deres plads i hierarkiet over retsakter.

Almindelige retsprincipper: denne retskilde finder anvendelse, når et spørgsmål ikke er reguleret i en lov eller forskrift. De anvendes også til at fortolke love og forskrifter. Almindelige retsprincipper har samme retskraft og er ikke organiseret hierarkisk.

Sædvaneret: anvendes i forbindelse med udvikling af rettigheder og fortolkning af lovens bestemmelser, hvis et spørgsmål ikke er reguleret ved lov eller en anden retsforskrift.

Sekundære retskilder

Retspraksis: domme, der i overensstemmelse med de formelle regler er bindende for en domstol ved behandlingen af en sag. Disse domme har lovs kraft, er bindende for enhver og har samme retskildeværdi som love.

Forfatningsdomstolens afgørelser er bindende for alle statslige og lokale myndigheder, institutioner og embedsmænd, herunder domstolene, samt fysiske og juridiske personer. En lovbestemmelse (lov), som ifølge forfatningsdomstolen strider mod en lovbestemmelse, der er højere placeret i det retlige hierarki, mister sin gyldighed, fra den dag hvor forfatningsdomstolens afgørelse offentliggøres, medmindre forfatningsdomstolen bestemmer andet.

Hvis forfatningsdomstolen erklærer, at en international aftale, som er undertegnet eller indgået af Letland, strider mod forfatningen, har regeringen pligt til at foretage ændringer i denne aftale, opsige den, suspendere den eller undlade at tiltræde den.

Hvis en endelig afgørelse fra forfatningsdomstolen i en sag indeholder en fortolkning af en lovbestemmelse, er fortolkningen bindende for alle statslige og lokale myndigheder, institutioner og embedsmænd, domstole samt fysiske og juridiske personer.

Retsvidenskab anvendes i omfattende grad i domstolenes og statsforvaltningens begrundelser for deres afgørelser. Retsvidenskaben har ingen retskraft og er ikke bindende.

Institutionelle rammer

Institutioner, der har til opgave at vedtage lovgivning

Retten til at lovgive ligger hos **Saeima** og **Letlands befolkning**, der har ret til at deltage i folkeafstemninger.

Ministerierne kan i følgende tilfælde vedtage retsforskrifter i form af anordninger (*noteikumi*):

hvis de ifølge loven har beføjelse hertil

for at godkende en international aftale eller et udkast til en international aftale, for at opsige eller suspendere en international aftale, medmindre andet er foreskrevet i forfatningen eller loven

hvis det er nødvendigt for anvendelsen af EU's retsakter, og hvis det pågældende spørgsmål ikke er reguleret ved lov. Sådanne forskrifter kan ikke begrænse en privatpersons grundlæggende rettigheder.

Letlands nationalbank, kommissionen for finans- og kapitalmarkederne og **kommissionen for offentlig forsyningsvirksomhed** kan udstede forskrifter (*noteikumi*) med bemyndigelse ved lov og inden for deres kompetenceområde.

Lokale myndigheder kan udstede bindende forskrifter baseret på love eller ministirielle retsforskrifter.

Loggivningsproceduren

Dette afsnit indeholder en kort oversigt over proceduren ved udarbejdelse af ny lovgivning.

Love

Fremsættelse af lovforslag for parlamentet

Lovforslag kan fremsættes for parlamentet af præsidenten, ministrene, parlamentariske udvalg, mindst fem parlamentsmedlemmer eller, i overensstemmelse med den procedure, der er fastsat i forfatningen, af en tiendedel af vælgerne.

Behandling og vedtagelse af lovforslag i parlamentet

Lovforslag gennemgår tre behandlinger i parlamentet. Der kræves kun to behandlinger for at vedtage lovforslag, som anses for at være uopsættelige, forslag til statsbudgettet, ændringer til statsbudgettet og lovforslag om godkendelse af internationale aftaler.

Et lovforslag anses for at være vedtaget og får lovskraft, når det har gennemgået tre behandlinger, eller i de ovenfor anførte tilfælde to behandlinger, og når et absolut flertal af de tilstedeværende parlamentsmedlemmer har stemt for lovforslaget.

Stadfæstelse af love

Alle vedtagne love sendes af Saeimas formand (*Prezidijs*) til præsidenten med henblik på stadfæstelse.

Præsidenten stadfæster love vedtaget af Saeima tidligst ti dage og senest 21 dage efter vedtagelsen. Loven træder i kraft 14 dage efter dens bekendtgørelse (offentliggørelse) i *Latvijas Vēstnesis*, Letlands lovtidende, medmindre andet bestemmes i loven.

Ret til at udskyde stadfæstelsen af en lov

Præsidenten kan kræve, at en lov tages op til fornyet behandling, og kan udskyde stadfæstelsen af en lov i op til to måneder.

Præsidenten har en selvstændig ret til at begære fornyet behandling af en lov, men kan kun udskyde stadfæstelsen af en lov, hvis mindst en tredjedel af alle parlamentsmedlemmerne anmoder herom. Præsidenten eller en tredjedel af parlamentsmedlemmerne kan udøve ovenstående rettigheder inden for ti dage efter Saeimas vedtagelse af loven.

En lov, der udskydes i overensstemmelse med ovenstående procedure, sættes til folkeafstemning, hvis mindst en tiendedel af alle vælgere giver udtryk for et ønske herom ved en underskriftsindsamling. Hvis der ikke indkommer en sådan anmodning i løbet af to måneder, bekendtgøres loven. Der afholdes ikke folkeafstemning, hvis Saeima stemmer om loven igen, og mindst tre fjerdedele af alle parlamentsmedlemmer her stemmer for loven.

En lov, der er vedtaget af Saeima, og hvis stadfæstelse udskudt af præsidenten, kan ophæves ved en folkeafstemning, hvis antallet af de afgivne stemmer svarer til mindst halvdelen af antallet af vælgere, som deltog ved det forrige parlamentsvalg, og hvis flertallet stemmer for at ophæve loven.

Det er dog ikke alle love, der kan gøres til genstand for en folkeafstemning. Der kan ikke afholdes folkeafstemning om statsbudgettet og love om lån, skatter og afgifter, told, jernbaneafgifter, værnepligt, krigserklæringer og deltagelse i krige, fredstraktater, erklæringer om undtagelsestilstande og ophævelse heraf, mobilisering og demobilisering samt aftaler med andre nationer.

Ikrafttrædelse af love

En lov træder i kraft 14 dage efter dens offentliggørelse i *Latvijas Vēstnesis*, medmindre andet bestemmes i loven. Fristen for en lovs ikrafttræden begynder at løbe dagen efter lovens bekendtgørelse.

Ophævelse af love

En lov ophæves i følgende tilfælde:

når en lov, som ophæver den tidligere lov, træder i kraft

når en overgangsbestemmelse i en anden lov, der bestemmer, at den tidligere lov skal ophæves, træder i kraft

hvis den pågældende lov erklæres ugyldig ifølge en afgørelse fra forfatningsdomstolen

hvis gyldighedsperioden for den pågældende lov, der er vedtaget for en fast periode, udløber.

Retsforskrifter udstedt af ministerierne

Indgivelse af et udkast til forskrift til ministerkabinetet

Et medlem af ministerkabinetet kan indgive et udkast til en ministeriel retsforskrift fra et ministerium, statskancelliet eller et statsligt forvaltningsorgan under premierministeren til ministerkabinetet.

Et udkast til forskrift udarbejdet af en anden statslig eller lokal myndighed, NGO'er eller arbejdsmarkedets parter kan indgives til ministerkabinetet af lederen af det pågældende organ eller via det medlem af ministerkabinetet, der er politisk ansvarligt for det pågældende område, den pågældende sektor eller delsektor.

Behandling og vedtagelse af udkast til ministerielle retsforskrifter

Udkast til forskrifter, som indgives til ministerkabinetet, bekendtgøres og behandles på møder i statssekretariatet. Når der foreligger et udkast til en ministeriel retsforskrift, sendes det til godkendelse i de relevante ministerier og om nødvendigt til andre relevante institutioner. Justitsministeriet og finansministeriet afgiver udtalelse om alle lovforslag. NGO-repræsentanter kan også fremsende deres bemærkninger i løbet af godkendelsesprocessen.

Godkendte udkast til forskrifter drøftes på et møde i ministerkabinetet, mens udkast, som der ikke er opnået enighed om, drøftes på et møde i ministerkabinetkomitéen. Udkast til forskrifter, der godkendes i denne komité, henvises til yderligere behandling i ministerkabinetet. Hvis ministerkabinetet godkender udkastet til forskrift, anses det for vedtaget og får status af ministeriel retsforskrift.

Bekendtgørelse af ministerielle retsforskrifter

Ministerielle retsforskrifter bekendtgøres ved offentliggørelse i *Latvijas Vēstnesis*, Letlands lovtidende.

Ikrafttrædelse af ministerielle retsforskrifter

Ministerielle retsforskrifter træder i kraft dagen efter offentliggørelsen i *Latvijas Vēstnesis*, medmindre andet er angivet i forskriften.

Ophævelse af ministerielle retsforskrifter

Ministerielle retsforskrifter kan ophæves:

når en ministeriel retsforskrift, som ophæver den pågældende forskrift fra ministerkabinetet, træder i kraft

når en afsluttende bestemmelse i en ministeriel retsforskrift træder i kraft og ophæver den tidligere gældende retsforskrift

ved ophævelse af den lovbestemmelse, som udgør hjemmelen for den ministerielle retsforskrift

ved en afgørelse fra forfatningsdomstolen om, at den pågældende ministerielle retsforskrift skal ophæves

hvis en ministeriel retsforskrift vedtages for en begrænset periode, og denne periode udløber.

Forskrifter fra Letlands nationalbank, forskrifter fra kommissionen for finans- og kapitalmarkederne og forskrifter fra kommissionen for offentlig forsyningsvirksomhed

Proceduren for bekendtgørelse, ikrafttrædelse og ophævelse af forskrifter fra Letlands nationalbank, forskrifter fra kommissionen for finans- og kapitalmarkederne og forskrifter fra kommissionen for offentlig forsyningsvirksomhed er den samme som for bekendtgørelse, ikrafttrædelse og ophævelse af ministerielle retsforskrifter.

Bindende kommunale forskrifter

Indgivelse af udkast til bindende kommunale forskrifter til et lokalråd

Udkast til bindende kommunale forskrifter kan indgives til et lokalråd af formanden for lokalrådet, udvalg under lokalrådet, medlemmer af lokalrådet, initiativtageren til et ekstraordinært møde eller formanden for en by- eller distriktsforvaltning.

Behandling og vedtagelse af udkast til bindende kommunale forskrifter

Et udkast til en bindende kommunale forskrift vedtages og bliver bindende, hvis over halvdelen af de tilstedeværende medlemmer af lokalrådets medlemmer stemmer for, medmindre andet er bestemt ved lov.

Lokalrådet sender forskriften og en begrundelse til ministeriet for miljøbeskyttelse og regionaludvikling i skriftlig og elektronisk form senest tre dage efter underskrivelsesdatoen. Ministeriet vurderer forskriftens lovlighed inden for en måned efter at have modtaget den og sender sin udtalelse til lokalrådet.

Hvis udtalelsen fra ministeriet ikke indeholder indsigelser med hensyn til forskriftens lovlighed, eller der ikke sendes en udtalelse til lokalrådet inden for den fastsatte frist, udsteder lokalrådet den bindende forskrift som vedtaget.

Hvis ministeriet finder forskriften helt eller delvist ulovlig, forbedrer lokalrådet forskriften i overensstemmelse med udtalelsen og udsteder en ændret forskrift.

Hvis lokalrådet er helt eller delvist uenig i udtalelsen, begrundet det sin beslutning og udsteder forskriften. Forskriften sendes til ministeriet for miljøbeskyttelse og regionaludvikling i skriftlig og elektronisk form senest tre dage efter underskrivelsesdatoen.

Bekendtgørelse af bindende kommunale forskrifter

Lokalrådet bekendtgør bindende forskrifter ved at offentliggøre dem i en lokal avis eller gratis publikation. Et byråd (*Republikas pilsētas koppel*) bekendtgør bindende forskrifter ved at offentliggøre dem i *Latvijas Vēstnesis*, Letlands lovtidende. Begrundelsen offentliggøres sammen med forskriften.

Når forskriften er trådt i kraft, offentliggøres den på internettet på den lokale myndigheds websted. Bindende forskrifter fra kommunalråd (*novada domes*) er også tilgængelige på rådhuset og sogne- eller distriktskontorer.

Ministeriet for miljø og regionaludvikling offentliggør bindende kommunale forskrifter på sit websted.

Ikrafttrædelse af bindende kommunale forskrifter

Bindende kommunale forskrifter træder i kraft dagen efter offentliggørelsen i en avis eller gratis publikation, medmindre der her er angivet en senere ikrafttrædelsesdato.

Ophævelse af bindende kommunale forskrifter

Bindende kommunale forskrifter ophører med at være i kraft under følgende omstændigheder:

når en bindende forskrift, som ophæver den tidligere forskrift, træder i kraft

når en afsluttende bestemmelse i en anden bindende forskrift træder i kraft og ophæver den tidligere forskrift
hvis en trinløst lov eller forskrift, der udgør hjemmelen for den tidligere bindende forskrift, ophæves
hvis den pågældende forskrift erklæres ugyldig ifølge en afgørelse fra forfatningsdomstolen
hvis en bindende forskrift vedtages for en begrænset periode, og denne periode udløber.

Juridiske databaser

Latvijas Vēstnesis, Letlands lovtidende

Den officielle publikation *Latvijas Vēstnesis* er Letlands lovtidende. Oplysninger offentliggjort heri anses for at være officielt offentliggjort.

Officielt offentliggjorte retsakter er autentiske og juridisk bindende.

Ingen kan påberåbe sig manglende kendskab til retsakter eller officielle bekendtgørelser, som er offentliggjort i lovtidende.

Siden den 1. juli 2012 er lovtidende, *Latvijas Vēstnesis*, blevet offentliggjort i elektronisk form på webstedet <https://www.vestnesis.lv/> Oplysninger, der er offentliggjort på webstedet <https://www.vestnesis.lv/> før dette tidspunkt, er udelukkende til orientering. Offentliggørelse af disse oplysninger i den trykte udgave af *Latvijas Vēstnesis* udgjorde den officielle offentliggørelse heraf.

Konsolideret lovgivning

Konsoliderede love, ministerkabinetets forskrifter og andre love og forskrifter er tilgængelige på webstedet for lettisk lovgivning, <http://www.likumi.lv/> Alle konsoliderede love og forskrifter offentliggjort på webstedet er alene til orientering. Webstedet vedligeholdes af den officielle udgiver **VSIA Latvijas Vēstnesis**.

Officiel udgiver

Udgiveren af lovtidende *Latvijas Vēstnesis* er den samme som for den tidligere tidende af samme navn: **VSIA Latvijas Vēstnesis**.

Den officielle udgiver arbejder i overensstemmelse med de internationale standarder ISO 9001:2008 (forvaltningssystem) og ISO 270001:2005 (informationssikkerhed).

Er der gratis adgang til databasen?

Ja, der er gratis adgang til *Latvijas Vēstnesis*. Adgangen til den elektroniske udgave af avisen *Latvijas Vēstnesis* er ligeledes **gratis**. Adgangen til webstedet med konsoliderede retsakter er også gratis.

Links

Saeima (parlamentet) i Letland, ministerkabinetet i Letland, Letlands centralbank, kommissionen for finans- og kapitalmarkederne, kommissionen for offentlig forsyningsvirksomhed, lokale myndigheder i Letland, lovtidende, *Latvijas Vēstnesis*, <http://www.likumi.lv/>

Sidste opdatering: 07/01/2016

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.